LIETUVOS BANKO TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO DIREKTORIUS

SPRENDIMAS DĖL X. X. IR *BALCIA INSURANCE SE* GINČO NAGRINĖJIMO

2026-03-19 Nr. 429-77
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *Balcia Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2025 m. birželio 30 d. – 2026 m. birželio 29 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjos ir draudiko buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Draudimo sutartis), kuria buvo apdraustas butas ir jame esantis kilnojamasis turtas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*). Be to, Draudimo sutartimi buvo apdrausta draudėjos civilinė atsakomybė dėl žalos, sukeltos trečiojo asmens gyvybei ir sveikatai, ir susitarta, kad bus teikiama paslauga „Pagalba namuose“. Draudimo sutartis buvo sudaryta Gyventojų išvardintų rizikų draudimo taisyklių Nr. LT-007.01-02[1] (toliau – Taisyklės) pagrindu.

2025 m. liepos 30 d. pareiškėja draudikui pateikė pranešimą, kad dėl iš indaplovės prasiskverbusio vandens buvo aplietos apdrausto buto grindys. Kadangi buto apžiūros metu nebuvo nustatyta, kad apdraustam butui būtų padaryta žala, draudikas pareiškėjai nurodė, kad jam nėra pagrindo mokėti draudimo išmokos pagal pateiktą pranešimą.

2025 m. rugsėjo 17 d. draudikas gavo pareiškėjos pranešimą, kad įtrūko apdrausto buto siena. Draudikas dėl šio įvykio atsisakė mokėti draudimo išmoką, nes apdrausto buto apžiūrą atlikę ekspertai nenustatė išorinių apdraustam butui padarytos žalos požymių.

2025 m. spalio 21 d. pareiškėja draudikui pateikė dar vieną pranešimą apie apdraustam butui padarytą žalą, nurodydama, kad jau trejus metus „kapsi vanduo iš viršutinio buto“. Pareiškėja pabrėžė, kad jai namo, kuriame yra apdraustas butas, pirmininkas nurodė kreiptis į draudiką dėl draudimo išmokos, atlyginančios dėl tęstinio vandens skverbimosi į apdraustą butą padarytą žalą.

Pareiškėja 2025 m. spalio 21 d. pranešime draudikui nurodė, kad apdrausto buto apžiūrą atlikę ekspertai taip pat nustatė buto sienos skilimų[2], kuriuos lėmė nekokybiškai atlikti pastato, kuriame yra apdraustas butas, statybos darbai. Pareiškėja pabrėžė, kad buto apžiūrą atlikę ekspertai jai nurodė, jog už žalos atsiradimą yra atsakinga UAB „Mano būstas“. Tačiau, pareiškėjos teigimu, ši įmonė problemos nesprendžia, nors „jų inžinierius tai įtvirtino kaip defekto aktą, kadangi išorinė siena yra nekokybiškai pastatyta“.

Draudikas pareiškėją 2025 m. lapkričio 25 d. raštu informavo, kad 2025 m. spalio 21 d. gauto pranešimo apie apdrausto buto užliejimą pagrindu buvo atlikta apdrausto buto apžiūra ir užfiksuoti turto sugadinimai. Apžiūros metu buvo užfiksuotas „nuotekų stovo vamzdžio sujungimo defektas (*duomenys neskelbtini*) bute“, tačiau dėl šio defekto nebuvo padaryta žala apdraustam butui.

Draudikas pabrėžė, kad atliktos apžiūros metu buvo užfiksuoti „vertikalūs įtrūkimai sanmazge (*duomenys neskelbtini*) ir kambaryje (*duomenys neskelbtini*) konstrukcinių blokų sujungimo vietose“. Minėti įtrūkimai nėra susiję su pareiškėjos pranešime nurodytu įvykiu – buto apliejimu.

---

[1] 2023 m. spalio 5 draudimo taisyklių redakcija.
[2] Pareiškėjos teigimu, buvo užfiksuotas „trūkis ir pūtimasis per visą sieną“.

Draudikas, remdamasis Taisyklių sąlygomis, pagal kurias draudimo išmoka yra mokama tik dėl staiga ir netikėtai įvykusių įvykių, išvardintų Draudimo sutartimi apdraustų draudimo rizikų draudimo apsaugos sąlygose, ir atsisakoma mokėti draudimo išmoką dėl nedraudžiamųjų įvykių sąlygas atitinkančių įvykių, pareiškėją informavo apie sprendimą atsisakyti išmokėti draudimo išmoką.

Pareiškėja 2025 m. lapkričio 26 d. draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodė, kad sugadinto turto apžiūrą atlikę ekspertai nustatė, jog buto sugadinimus lėmė pastato, kuriame yra butas, statybos brokas. Pareiškėjos teigimu, ekspertai patvirtino, kad žalos atsiradimas negali būti siejamas su „pastato sėdimu".

Pareiškėja nurodė, kad vandens lašėjimas dėl (*duomenys neskelbtini*) bute esančio defekto nėra susijęs su įvykiu, dėl kurio prašoma mokėti draudimo išmoką. Pareiškėjos teigimu, draudikas nepagrįstai painioja skirtingas žalos butui atsiradimo priežastis ir sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką priėmė, neištyręs visų šiam sprendimui priimti reikšmingų aplinkybių.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja pakartojo draudikui adresuotoje pretenzijoje nurodytas aplinkybes. Pareiškėja papildomai nurodė, kad turto apžiūrą atlikęs ekspertas informavo, kad naujai užfiksuotas sienos skilimas „nesutampa su paraleline siena". Remdamasi nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja draudikui kėlė reikalavimą išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią skilusios buto sienos remonto darbų išlaidas[3], ir, susisiekus su namo statytoju, spręsti klausimą dėl statybos broko apdraustam butui daromos tęstinės žalos.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad ginčas kyla dėl draudiko sprendimo pagal Draudimo sutarties sąlygas atsisakyti mokėti draudimo išmoką pagal pareiškėjos draudikui pateiktus pranešimus apie apdraustam butui padarytą žalą.

Siekiant išnagrinėti tarp pareiškėjos ir draudiko kilusį ginčą, būtina įvertinti: 1) Draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos dėl pareiškėjos nurodyto tęstinio vandens iš gretimo buto skverbimosi ir 2) atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią trūkusių apdrausto buto sienų remonto išlaidas, pagrįstumą.

Remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta draudimo sutarties samprata, minėta sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudimo sutartimi draudimo objektui (draudėjo ar naudos gavėjo turtiniams interesams) suteikiama apsauga – įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui[4]. Draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini.

Remiantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktu, draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškinys, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą

[3] Pareiškėja nurodė, kad, eksperto vertinimu, sienos defektų remonto darbams yra priskirtini „armavimo plokštelės dėjimo, tinkavimo ir dažymo" darbai.

[4] Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 10 punktas.

išmokėti draudimo išmoką. Sutartyje nustatyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai apibrėžia draudiko prisiimamos rizikos mastą, draudimo sutarties apimtį ir ribas. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį patenkantis įvykis, tačiau šalys yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką[5].

Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu ir nedraudžiamojo įvykio sąlygų nebuvimu (CK 6.987 straipsnis).

Taisyklių 2 punkte nustatyta, kad draudikas įsipareigoja išmokėti draudimo išmoką, jeigu žala ar nuostoliai apdraustam turtui kilo dėl minėtame Taisyklių punkte išvardintų draudimo rizikų, jei šioms draudimo rizikoms teikiamos draudimo apsaugos sąlygos yra nurodytos draudimo liudijime. Draudimo liudijime nurodyta, kad butas buvo apdraustas nuo šių draudimo rizikų: „Ugnies", „Trečiųjų asmenų neteisėtų veiksmų rizikos", „Skysčių ar garų nuotėkio", „Medžių, stulpų, kolonų ir jų dalių virtimo", „Stichinių nelaimių" ir „Stiklo įtrūkimo rizikos".

Taisyklių 3 punkte nustatyta, kad nedraudžiamuoju įvykiu yra pripažįstami „būsto sienų ar pamatų įtrūkimai, kurie atsirado dėl žemės paviršiaus nusėdimo ar judėjimo ir įtrūkimų, pamatų nusėdimo ar įgriuvimo, kitų būsto konstrukcijų judėjimo ar vibracijos".

Draudikas, įvertinęs žalos apdraustam butui pobūdį ir jos atsiradimo priežastis, nustatė, kad žala nebuvo padaryta dėl draudimo liudijime išvardintų draudimo rizikų, kurios yra siejamos su staiga ir netikėtai įvykusiais įvykiais, sukėlusiais apdraustam turtui padarytą žalą. Draudikas pabrėžė, kad žala apdraustam butui yra tęstinio pobūdžio ir atitinka Taisyklėse įtvirtintas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

Pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad draudikui nekelia jokių reikalavimų, susijusių su draudikui 2025 m. liepos 30 d. pateiktame pranešime apie skysčio iš indaplovės išsiliejimą nurodytomis aplinkybėmis[6]. Vertinant pareiškėjos draudikui keliamą reikalavimą pagal Draudimo sutarties sąlygas išmokėti draudimo išmoką, turi būti įvertintas draudiko sprendimo atsisakyti išmokėti buto sienų trūkimų remonto išlaidas atlyginančią draudimo išmoką ir nemokėti draudimo išmokos dėl pareiškėjos nurodyto tęstinio vandens iš gretimo buto skverbimosi, šiuos įvykius pripažinus nedraudžiamaisiais, pagrįstumas.

1. *Dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos dėl pareiškėjos nurodyto tęstinio vandens iš gretimo buto skverbimosi*

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad pareiškėja, draudikui pateikdama paaiškinimus apie vandens skverbimosi iš gretimo buto aplinkybes, nurodė, jog vanduo iš viršutinio buto laša apie trejus metus. Remdamasi pareiškėjos pranešimu apie butui dėl užliejimo daromą žalą, UAB „Smart claims" (toliau – draudiko atstovė) atliko buto apžiūrą, siekdama nustatyti žalos pobūdį ir jos atsiradimo priežastis.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi nurodė, kad jo atstovės 2025 m. spalio 31 d. draudikui pateiktame „apžiūros akte nurodyta, jog yra drėgna kolona prie lango, yra garsas (kapsėjimas). Taip pat nurodyta, kad akivaizdžios žalos nefiksuojama, o sienos drėgnumas, nustatytas pagal drėgnomatį, yra 11 %. Gipso kartono plokščių dažai be pokyčių."

Draudikas, remdamasis draudiko atstovės užfiksuotais duomenimis apie tęstinio pobūdžio žalą ir galimą žalos atsiradimą iki sudarant Draudimo sutartį, nurodė, kad minėtas žalos pobūdis neatitinka Draudimo sutartimi teikiamos draudimo apsaugos sąlygų.

Pažymėtina, kad pareiškėja neginčijo draudiko išvados ir nenurodė jokių aplinkybių, kad minėta žala buvo padaryta dėl staigaus ir netikėto bei Draudimo sutartyje nurodytų draudimo rizikų draudžiamųjų įvykių sąlygas atitinkančio įvykio. Pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką pabrėžė, kad pranešime apie tęstinio pobūdžio vandens iš gretimo buto skverbimąsi nurodyti padariniai „nėra esminė žala".

Pareiškėja tik teigė, kad draudikas nepagrįstai abu pranešimus apie apdraustam butui padarytą žalą susiejo į vieną apdraustam butui žalos padarymo priežasčių vertinimą. Pareiškėja

[5] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

[6] Draudikas, pateikdamas paaiškinimus apie žalos aplinkybių pareiškėjos 2025 m. liepos 30 d. pateikto pranešimo pagrindu tyrimą, nurodė, kad apdrausto buto apžiūros metu dėl pareiškėjos pranešime nurodytų priežasčių padarytų defektų nebuvo fiksuota. Taip pat draudikas nurodė, kad pareiškėja po draudiko sprendimo, nenustačius apdraustam butui padarytos žalos, nemokėti draudimo išmokos, dėl nurodyto įvykio jokių reikalavimų neteikė.

kreipimesi į Lietuvos banką kėlė reikalavimą, susijusį su buto sienų skilimo defektus atlyginančios draudimo išmokos mokėjimu, ir nenurodė jokių aplinkybių, paneigiančių tai, kad draudiko atstovė per buto apžiūrą nenustatė žalos dėl vandens skverbimosi.

Pareiškėja taip pat neginčijo draudiko atstovės apžiūros duomenų pagrindu padarytos išvados dėl iki Draudimo apsaugos įsigaliojimo atsiradusios tęstinio pobūdžio žalos. Priešingai, pareiškėja pranešime apie žalą patvirtino draudiko vertinimą atitinkančias aplinkybes apie dar iki Draudimo sutarties sudarymo atsiradusią ir ilgą laiką besitęsiančią dėl galimo vandens skverbimosi iš gretimų patalpų apdraustam butui daromą žalą.

Darytina išvada, kad draudikas pagrįstai atsisakė išmokėti draudimo išmoką už tęstinio pobūdžio dėl vandens iš gretimo buto į apdraustą butą skverbimosi apdraustam turtui galimai daromą žalą[7], kuri, pareiškėjos teigimu, jau buvo daroma ir prieš Draudimo sutarties sudarymą, nebuvo staigi ir netikėta.

2. *Dėl draudiko sprendimo atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdrausto buto sienų įtrūkimo remonto išlaidas, pagrįstumo*

Vertinant pareiškėjos draudikui keliamo reikalavimo mokėti sienos skilimo atkūrimo išlaidas atlyginančią draudimo išmoką, pažymėtina, kad draudiko atstovas 2025 m. spalio 22 d. atliktos apdrausto buto defektų apžiūros duomenų pagrindu parengė Žalos administravimo suvestinę (toliau – Suvestinė). Suvestinėje nurodyta, kad apžiūros metu buvo užfiksuoti „vertikalūs įtrūkimai sanmazge (*duomenys neskelbtini*) ir kambaryje (*duomenys neskelbtini*) konstrukcinių blokų sujungimo vietose. Reikia perdažyti sieną įvedant deformacinę siūlę (13,13 m²)." Suvestinėje nurodyta, kad draudiko atstovė užfiksavo „blokų sujungimo deformacinę siūlę".

Suvestinėje pabrėžiama, kad pareiškėja pateiktuose paaiškinimuose nurodė, jog UAB „Mano būstas" „inžinieriai patvirtino", jog už „trūkį ir pūtimąsi" per visą sieną atsakomybė kyla UAB „Mano būstas", tačiau ši įmonė neatlieka apdrausto buto defektų šalinimo darbų. Suvestinėje taip pat pakartojamos pareiškėjos draudikui nurodytos aplinkybės, kad į draudiką dėl draudimo išmokos, atlyginančios minėtų defektų atkūrimo išlaidas, mokėjimo pareiškėjai patarė kreiptis namo, kuriame yra apdraustas butas, pirmininkas.

Draudikas, įvertinęs jo atstovės pateiktus apdrausto buto defektų apžiūros duomenis, nustatė, kad žala apdrausto buto sienai buvo padaryta „dėl konstrukcijų pasislinkimo". Draudikas vertino, kad pastato konstrukcijų pasislinkimą paprastai lemia „dirvožemio slėgimasis, kuris „sąlygoja pamato sėdimą". Draudikas pabrėžė, kad žala apdraustam butui nebuvo padaryta staiga ir netikėtai bei kad žalos pobūdis atitinka Taisyklių 3 punkte įtvirtintą nedraudžiamojo įvykio sąlygą.

Pažymėtina, kad pareiškėja neginčijo draudiko vertinimo, jog žala nebuvo padaryta dėl staigaus ir netikėto įvykio. Pareiškėja nenurodė draudikui jokių duomenų, kad žala apdraustam butui buvo padaryta, pasireiškus Draudimo sutartyje nurodytai draudimo rizikai (ar draudimo rizikoms). Priešingai, pareiškėja nurodė, kad žala apraustam butui buvo tęstinio pobūdžio, ją lėmė netinkama pastato, kuriame yra apdraustas butas, statyba.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad pareiškėja draudiką apie buto sienų įtrūkimus informavo 2025 m. rugsėjo 17 d. ir spalio 21 d. pranešimais. Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjos 2025 m. rugsėjo 17 d. pranešimo apie apdraustam butui padarytą žalą pagrindu atlikto tyrimo metu buvo nustatyta, kad buto sienos įtrūkimas atsirado dėl nekokybiškų namo statybos darbų ir dėl galimo dirvožemio „slėgimosi", sąlygojančio namo pamato sėdimą, nulemtą konstrukcijų pasislinkimo.

Draudikas nurodė, kad 2025 m. spalio 21 d. pareiškėjos draudikui pateikto pranešimo pagrindu draudiko atstovo atliktos buto apžiūros metu taip pat buvo užfiksuotas ir naujas buto sienos įtrūkimas, tačiau buvo nustatyta, kad jo atsiradimo priežastis sutampa su ankstesnių buto sienų įtrūkimų atsiradimo priežastimi. Dviejų draudiko atstovės atliktų buto apžiūrų metu buvo užfiksuotos pasislinkusios konstrukcijos, lemiančios buto sienų įtrūkimus.

Draudikas, siekdamas pagrįsti nurodytas aplinkybes, Lietuvos bankui pateikė 2025 m. lapkričio 3 d. draudikui jo atstovės pateiktus paaiškinimus, kad pareiškėja pastebėjo „trūkį

[7] Papildomai pažymėtina, kad draudiko atstovo pagal pareiškėjos pranešimą apie iš gretimų patalpų trejus metus besiskverbiantį vandenį atliktos apžiūros metu akivaizdžių butui padarytos žalos požymių nebuvo nustatyta ir pareiškėja draudikui bei Lietuvos bankui nepateikė draudiko atstovo apžiūros duomenis nuginčijančių įrodymų.

priešingoje laikančiojoje sienoje“. Draudiko atstovės draudikui pateiktuose paaiškinimuose konstatuojama, kad „visų tokio pobūdžio įtrūkimų priežastis vienoda – nėra deformacinės siūlės“.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko vertinimu, kad sienų trūkiai buvo padaryti dėl tos pačios priežasties, atitinkančios Taisyklių 3 punkte nurodytas nedraudžiamojo įvykio sąlygas, kreipimesi į Lietuvos banką teigė, jog draudiko atstovė 2025 m. spalio 21 d. pareiškėjos pranešimo draudikui pagrindu atliktos buto apžiūros metu nurodė, kad naujas sienos įtrūkimas nėra susijęs su pirminiu sienos įtrūkimu ir kad jis nebuvo nulemtas konstrukcijų pasislinkimo dėl pastato, kuriame yra apdraustas butas, sėdimo.

Kaip minėta, draudiko atstovės 2025 m. lapkričio 3 d. draudikui pateikti paaiškinimai patvirtina abiejų buto sienų įtrūkimo priežasčių sutapimą ir paneigia pareiškėjos teiginius, kad draudiko atstovė pareiškėjai nurodė kitokio pobūdžio aplinkybes. Taigi, pareiškėjo teiginiai negali būti pripažinti pagrįstais, nes juos nuginčija draudiko atstovės rašytiniai paaiškinimai.

Be to, pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką teigė, kad pagal 2025 m. liepos 30 d. draudikui pareiškėjos pateiktą pranešimą, kad iš indaplovės prasiskverbė vanduo, draudiko atstovės atliktos buto apžiūros metu „vertintojai informavo kuo skubiau kreiptis dėl sienos milžiniško plyšimo su atsilupusiais dažais, ką vertintojai konstatavo, kaip gamybinį broką“.

Pažymėtina, kad draudiko atstovės buto apžiūros pagrindu padaryta išvada apie žalos atsiradimo priežastis bei pačios pareiškėjos nurodytos aplinkybės apie tęstinio pobūdžio butui padarytą žalą negali pagrįsti, kad pareiškėjos 2025 m. liepos 30 d. pranešimo pagrindu atliktos apžiūros metu minėti specialistai nustatė staiga ir netikėtai įvykusios Draudimo sutartyje apdraustų draudimo rizikų draudžiamųjų įvykiu kriterijus atitinkančios žalos požymius. Be to, pati pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad ekspertai nepatvirtino staigaus ir netikėto įvykio fakto, o nustatė, kad žalą lėmė pastato statybos brokas.

Kaip minėta, pareiškėja nurodė, kad už žalą yra atsakingas pastato statytojas, pabrėždama, jog dėl draudimo išmokos mokėjimo jai į draudiką patarė kreiptis namo, kuriame yra apdraustas butas, pirmininkas. Vertinant šias pareiškėjos nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad teisės aktai įpareigoja draudiką nustatyti ir vertinti žalos apdraustam pastatui atsiradimo priežastis bei priimti sprendimą dėl draudimo išmokos mokėjimo arba nemokėjimo. Todėl pareiškėjos nurodytas namo, kuriame yra apdraustas butas, pirmininko vertinimas, kad draudikas turi išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią buto sienos trūkimo šalinimo išlaidas, negali pagrįsti draudiko pareigos pagal Draudimo sutartį išmokėti draudimo išmoką buvimo ir negali nuginčyti draudiko atliktos žalos pobūdžio atitikties nedraudžiamojo įvykio sąlygoms vertinimo.

Draudiko pareiga tirti ir vertinti įvykio, kuris gali būti pripažintas draudžiamuoju, aplinkybes ir pasekmes yra įtvirtinta Draudimo įstatymo 98 straipsnyje. Draudimo įstatymo 98 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta, kad draudikas privalo tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, dėdamas reikiamas pastangas. Draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką ar atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo, taip pat atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos.

Kasacinis teismas, pateikdamas nurodyto teisinio reglamentavimo aiškinimą, pabrėžė, kad, siekiant užtikrinti nurodytų Draudimo įstatymo reikalavimų įgyvendinimą, Draudimo įstatymo 98 straipsnio 1 dalyje yra nustatytos draudėjo, naudos gavėjo ir nukentėjusio trečiojo asmens pareigos. Šie draudimo teisinių santykių dalyviai privalo pateikti draudikui visus turimus dokumentus ir informaciją apie draudžiamojo įvykio aplinkybes ir pasekmes, būtinus nustatant draudimo išmokos dydį; draudiko reikalavimu šie asmenys taip pat privalo pateikti būtinus nustatant draudimo išmokos dydį dokumentus apie draudžiamojo įvykio aplinkybes ir pasekmes, kuriuos jis turi teisę gauti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Remdamasis nurodytu teisiniu reglamentavimu, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas konstatavo, kad minėtos Draudimo įstatymo nuostatos įtvirtina draudiko pareigą, pasinaudojant jam suteiktomis teisėmis, nustatyti draudžiamąjį įvykį ar jo nebuvimą, kitas draudimo išmokai mokėti reikšmingas aplinkybes, o kitiems draudimo santykių dalyviams nustato pareigą pateikti draudikui visus turimus draudimo sutartyje nurodytus ir draudiko reikalaujamus dokumentus bei informaciją. Dėl to, kilus šalių ginčui dėl pirmiau nurodytų aplinkybių, lėmusių draudiko atsisakymą mokėti draudimo išmoką, draudikas turi pareigą pateikti duomenis, pagrindžiančius jo sprendimą nemokėti draudimo išmokos, o kiti draudimo santykių dalyviai, juos ginčydami, privalo pateikti jų argumentus ir nurodomas aplinkybes patvirtinančius įrodymus.

Nagrinėjamu atveju pareiškėja, nesutikdama su draudiko ir jo atstovės pateiktų duomenų pagrindu atliktu žalos butui priežasčių ir jų atitikties nedraudžiamojo įvykio sąlygoms vertinimu, draudikui tik nurodė prielaidą, kad, sprendžiant, jog žalos apdrausto pastato priežastis yra pastato, kuriame yra apdraustas butas, statybos brokas, „toks brokas išlįstų visose sienose".

Atsižvelgiant į šias pareiškėjos nurodytas prielaidas, pažymėtina, kad jos nenuginčija draudiko ir jo atstovės nustatyto sienų skilimo priežasčių vertinimo. Be to, nors pareiškėja nesutiko su draudiko ir jo atstovės vertinimu, kad žalos atsiradimo požymiai atitinka Taisyklių 3 punkte įtvirtintas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas, tačiau, kaip minėta, pareiškėja pateiktuose paaiškinimuose patvirtino aplinkybes, kad žala apdrausto buto sienoms yra tęstinio pobūdžio ir kad ji neatitinka staigaus ir netikėto įvykio kriterijų.

Atkreiptinas dėmesys, kad nors pareiškėja draudikui nurodė, kad žala apdraustam butui padaryta dėl namo statytojo netinkamai atliktų statybos darbų, tačiau vėliau nurodė prieštaraujančius teiginius, jog žala negalėjo būti padaryta dėl pastato statybos broko. Pareiškėjos subjektyvūs, tarpusavyje vienas kitam prieštaraujantys teiginiai apie žalos atsiradimo priežastis negali nuginčyti draudiko surinktų įrodymų vertinimo pagrindu pateikto sprendimo dėl žalos pobūdžio atitikties Taisyklių 3 punkte nurodytoms nedraudžiamųjų įvykių sąlygoms.

Pareiškėjos pateiktuose paaiškinimuose nurodyta, jog UAB „Mano būstas" specialistas, atlikęs defektų pobūdžio vertinimą, pateikė išvadą, kad „išorinė namo siena nekokybiškai pastatyta". Vertinant šias pareiškėjos nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Taisyklių 3 punkte, įvirtinančiame įvykių pripažinimo nedraudžiamaisiais sąlygas, taip pat yra nurodyta, kad nedraudžiamuoju įvykiu yra pripažįstama ir statybos standartų neatitinkančios statybos nulemta žala. Nustatęs pastato statybos broko, sąlygojusio tęstinio pobūdžio žalą apdraustam turtui, aplinkybes, draudikas Draudimo sutarties pagrindu taip pat turėtų teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką.

Pareiškėja nepateikė jokių draudiko išvadą, jog buto sienoms padarytos žalos pobūdis atitinka Taisyklių 3 punkte įtvirtintas nedraudžiamojo įvykio sąlygas, paneigiančių įrodymų. Kaip minėta, pareiškėjos, kuri nenurodė jokių aplinkybių ir nepateikė įrodymų, suteikiančių pagrindą spręsti, kad ji yra kompetentinga nustatyti apdraustam pastatui padarytos žalos priežastis, prielaidos apie žalos pobūdį negali nuginčyti įrodymais pagristo draudiko sprendimo, jog žalos pobūdis atitinka Taisyklėse įtvirtintus nedraudžiamųjų įvykių požymius.

Remiantis Lietuvos banko nustatytomis aplinkybėmis ir vadovaujantis pateiktų įrodymų visumos vertinimu, darytina išvada, kad draudiko sprendimas atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią buto sienų trūkimo remonto išlaidas, pareiškėjos nebuvo nuginčytas objektyviais įrodymais. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas turėjo pagrindą žalos buto sienoms pobūdį vertinti pagal Taisyklių 3 punkte nustatytus nedraudžiamųjų įvykių kriterijus ir priimti sprendimą, kad minėta žala atitinka nedraudžiamojo įvykio požymius.

Atsižvelgiant į pareiškėjos draudikui keliamą reikalavimą kreiptis į namo statytoją dėl galimų buto sienų defektų šalinimo darbų, papildomai pažymėtina, kad nei teisės aktai, nei Taisyklės neįpareigoja draudiko, įvykį pripažinus nedraudžiamuoju, kreiptis į galimai už žalos kilimą atsakingus asmenis, siekiant tarpininkauti, užtikrinant nedraudžiamuoju įvykiu pripažintos žalos padarinių šalinimą. Todėl taip pat nėra pagrindo pagrįstomis pripažinti pareiškėjos nurodytų aplinkybių, kad draudikas, susisiekęs su namo statytoju, turėtų spręsti dėl statybos broko apdraustam butui daromos tęstinės žalos klausimą.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad draudikas tinkamai pritaikė Draudimo sutarties sąlygas ir pagrįstai atsisakė mokėti skilusių apdrausto buto sienų remonto išlaidas atlyginančią draudimo išmoką, todėl pareiškėjos draudikui keliami ginčo reikalavimai yra atmestini kaip nepagrįsti.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo" 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis